

فهرست منابع درمیدان کتب بیضا

(تحلیل جامعه‌شناختی مسائل اجتماعی در آثار بهرام بیضایی)

www.ketab.ir

فاطمه شفیعی خانی
سارا شهبازی اوجور

پاییز ۱۴۰۰

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه : شفیع‌خانی، فاطمه، ۱۳۷۳ -
عنوان و نام پدیدآور: قهرمان زن در سینمای بیضایی : تحلیل جامعه‌شناختی مسائل اجتماعی در
آثار بهرام بیضایی / فاطمه شفیع‌خانی، سارا شهبازی‌اوچور ؛ ویراستار محسن
ساکتی.

مشخصات نشر : قزوین: شمع آوید، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۱۷۲ ص.

شابک : 978-622-98837-2-3

وضعیت فهرست : فیا

نویسی

یادداشت : کتابنامه: ص. [۱۵۹] - ۱۶۴.

یادداشت : نمایه.

عنوان دیگر : تحلیل جامعه‌شناختی مسائل اجتماعی در آثار بهرام بیضایی.

موضوع : بیضایی، بهرام، ۱۳۱۷ - -- نقد و تفسیر

موضوع : Bayzai, Bahram -- Criticism and interpretation:

موضوع : زنان در سینما

موضوع : Women in motion pictures:

موضوع : سینما -- ایران -- جنبه‌های اجتماعی

موضوع : Motion pictures -- Social aspects -- Iran:

شناسه افزوده : شهبازی، سارا، ۱۳۷۴ -

رده بندی کنگره : PN۱۹۹۸/۳:

رده بندی دیویی : ۷۹۱/۳۰۳۳۰۹۲:

شماره : ۸۵۱۶۱۳۸:

کتابشناسی ملی

اطلاعات رکورد : فیا

کتابشناسی

کد پیگیری : ۸۵۱۳۴۶۳:

قهرمان زن در سینمای بهرام بیضایی (تحلیل جامعه‌شناختی مسائل اجتماعی در آثار بهرام بیضایی)

گردآوری و تألیف: فاطمه شمیم خیابانی - طرا شهبازی اوجور

ویراستار: محسن ساکتی

طرح جلد: حسین شهبازی اوجور

چاپ اول: ۱۴۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۸۳۷-۲-۳

قیمت: ۶۰,۰۰۰ تومان

حروف‌چینی، صفحه‌آرایی: انتشارات شمع آوید

چاپ و صحافی: مهرگان

شمارگان: ۲۰۰ جلد

انتشارات شمع آوید

کد نشر: ۱۶۰۹

تلفن: ۰۹۱۲۱۸۲۷۵۲۵ - مدیر مسئول: محسن ساکتی

ایمیل: shameavid.pub@gmail.com

فروشگاه فروش کتاب: قزوین، خیام شمالی، نبش کوچه رفیعی، کتاب سیسا

تلفن مرکز فروش: ۰۲۸-۳۳۳۴۹۰۶۳ - واتساپ: ۰۹۲۱۲۵۳۸۰۷۳ - اینستاگرام: [insta.sisa.book](https://www.instagram.com/insta.sisa.book)

همه حقوق چاپ و نشر این کتاب برای انتشارات شمع آوید محفوظ است.

تکثیر، انتشار و بازنویسی این اثر یا قسمتی از آن به هر شیوه از جمله فتوکپی، الکترونیکی، ضبط و ذخیره

در سیستم‌های بازیابی و پخش بدون دریافت مجوز قبلی و کتبی از ناشر ممنوع است.

این اثر تحت حمایت «قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان ایران» قرار دارد.

فهرست مندرجات

پیشگفتار مؤلفین..... ۱۱

۱ فصل اول: مفاهیم..... ۱۳

۱-۱- مقدمه..... ۱۳

۱-۲- مسائل اجتماعی در آثار هنری..... ۱۵

۱-۳- مسائل اجتماعی در آثار بهرام بیضایی..... ۲۰

۱-۳-۱- موقعیت اجتماعی زنان..... ۲۰

۱-۳-۲- مبحث قدرت..... ۲۱

۱-۳-۳- مبحث هویت..... ۲۲

۲ فصل دوم: رویکردهای نظری به جامعه‌شناسی سینما..... ۲۳

۲-۱- مقدمه..... ۲۳

۲-۲- رویکردهای نظری..... ۲۴

۲-۲-۱- سینما به مثابه هنر..... ۲۴

۲-۲-۲- آرای ماکس وبر درباره هنر..... ۴۳

۲-۲-۳- دیدگاه کارل گئورگ زیمل درباره هنر..... ۴۷

۲-۲-۴- دیدگاه پیر سورلن: سینما به مثابه آینه جامعه..... ۵۱

۲-۲-۵- دیدگاه لیوتار..... ۵۳

۲-۲-۶- نظریه بازنمایی..... ۵۴

۲-۲-۷- صنعت فرهنگ‌سازی آدورنو..... ۵۷

۶۳.....	۸-۲-۲- نظریه فمینیسم اگزیستانسیالیست دوبووار.....
۶۵.....	۹-۲-۲- نظریه هویت مانوئل کاستلز.....
۶۸.....	۱۰-۲-۲- نظریه جنکینز.....
۶۹.....	۱۱-۲-۲- نظریه مؤلف.....
۷۲.....	۱۲-۲-۲- نظریه قدرت فوکو.....
۷۵.....	۱۳-۲-۲- نظریه تصویر جهان هایدگر.....
۷۹.....	۱۴-۲-۲- نظریه روشنفکران گرامشی.....

۳ فصل سوم: تحلیل آثار سینمایی بیضایی..... ۸۵

۸۵.....	۳-۱- مقدمه.....
۸۶.....	۳-۲- نگاهی کوتاه به داستان سه فیلم مورد مطالعه از آثار سینمایی بیضایی.....
۸۶.....	۳-۲-۱- خلاصه داستان فیلم غریبه و مه.....
۸۸.....	۳-۲-۲- خلاصه داستان فیلم چریکه تارا.....
۹۰.....	۳-۲-۳- خلاصه داستان فیلم مسافران.....
۹۵.....	۳-۲-۴- تحلیل ساختاری از نگاه لوی استروس.....
۹۷.....	۳-۲-۵- تحلیل ساختاری از نگاه رولان بارت.....
۱۰۱.....	۳-۲-۶- تحلیل ساختاری از نگاه گلدبرگ.....
۱۰۲.....	۳-۳- نگاهی ساختاری به فیلم‌های "غریبه و مه"، "چریکه تارا" و "مسافران".....
۱۰۳.....	۳-۳-۱- تحلیل ساختاری فیلم "غریبه و مه".....
۱۰۷.....	۳-۳-۲- تحلیل ساختاری و تبیین پی‌رفت‌های فیلم "چریکه تارا".....
۱۱۰.....	۳-۳-۳- تحلیل ساختاری فیلم "مسافران".....
۱۱۸.....	۳-۴- تحلیل جامعه‌شناختی مسائل اجتماعی انعکاس یافته در ساختار محتوای فیلم‌ها.....
۱۱۸.....	۳-۴-۱- رهیافت عینی‌گرایی.....
۱۱۹.....	۳-۴-۲- رهیافت ذهنی‌گرا یا برساخت‌گرایی.....
۱۲۰.....	۳-۴-۳- مسائل جامعه‌شناختی در آثار سینمایی بهرام بیضایی.....
۱۲۴.....	۳-۴-۴- موقعیت اجتماعی زنان در آثار سینمایی بهرام بیضایی.....
۱۲۶.....	۳-۴-۵- مفهوم «هویت» در آثار سینمایی بهرام بیضایی.....
۱۲۹.....	۳-۴-۶- مفهوم «قدرت» در آثار سینمایی بهرام بیضایی.....
۱۳۲.....	۳-۵- جمع‌بندی.....

پیشگفتار مؤلفین

این کتاب با هدف «مطالعه جامعه‌شناختی مسائل اجتماعی انعکاس یافته در فیلم‌های سینمایی بهرام بیضایی» انجام شده است. مسئله محوری این اثر، مطالعه توان سینمای بیضایی در به نمایش کشیدن مسائل اجتماعی است. برای توصیف این وضعیت از رویکرد کیفی و به شیوه تحلیل محتوا با تکنیک ساختاری پرداخته‌ایم. در واقع با تحلیل و توصیف سه فیلم - «غریبه و مه» (۱۳۵۳)، «چریکه تار» (۱۳۵۷) و «مسافران» (۱۳۷۰) - از بین ۱۱ فیلم اکران عمومی شده بهرام بیضایی، با نگاهی جامعه‌شناسانه به تحلیل و توصیف هر کدام از فیلم‌ها پرداخته شده؛ تا با بررسی ساختار هر کدام از سه فیلم منتخب، اطلاعاتی دربارهٔ برساخت اجتماعی واقعیت فراهم گردد. در آخر با تفسیر نهایی سه فیلم، زیر مقوله‌های موقعیت اجتماعی، هویت و قدرت در متن هر فیلم به عنوان شبکه‌های معنایی استخراج گردید. نتایج کتاب حاکی از آن است که در آثار مورد مطالعه، جامعه به عنوان یک کل در فیلم‌ها خودنمایی می‌کند و این جامعه در مرحله گذار از جامعه سنتی به جامعه مدرن با مشکلات خاص خود دست و پنجه نرم می‌کند و بیضایی نیز تلاش نموده تا از طریق فیلم‌های خود، مسائل اجتماعی را به زبان نمادین برای مخاطبین بازتاب دهد. در واقع آثار سینمایی بیضایی هم از زیرساختی اجتماعی برخوردار است و هم درگیری‌های اجتماعی و سیاسی زمانه خود را تا حدودی در بر دارد.